

Kronik

Den kongelige Biblioteks fremtidsprojekt

Den 15. juni - på Valdemarsdagen - offentliggjorde Det kongelige Bibliotek det fremtidsprojekt, der i 1986-87 blev udarbejdet af Moderniseringsprojektets Arbejdsgruppe 1 (se Magasin, 1. årgang nr. 4, 1986, s. 35-8) i form af rapporten *Det kongelige Bibliotek i fremtiden. Fysiske udbygningsbehov og byggemuligheder* (Modernisering i historiske rammer 1). Det skete gennem en pressekonference om formiddagen og en reception om eftermiddagen med omfattende deltagelse fra pressens og offentlighedens side.

Den plan, gruppen er nået frem til, rummer en løsning, der rækker ind i næste årtusinde, og som vil fjerne problemerne omkring de utidssvarende bygningsmæssige forhold, biblioteket i et halvt århundrede har måttet leve med.

Siden 1960'erne har der været en eksplosiv stigning i bogproduktionen, og biblioteket har af den grund måttet kæmpe med næsten uovervindelige pladsproblemer. I dag er 70 % af bøger, håndskrifter og andre biblioteks-materialer anbragt i fjerndepoter uden for biblioteket, hvilket både driftsmæssigt og servicemæssigt er urationelt og giver store problemer for publikumsbetjeningen og det øvrige biblioteksarbejde.

Nogle af disse fjerndepoter er endvidere af så uacceptabel en standard ud fra bevaringsmæssige og andre synsvinkler, at staten rent faktisk ikke kan være den bekendt!

I den betænkning, arbejdsgruppen har udarbejdet, foreslår man bl.a. en betydelig udbygning af det eksisterende bygningskompleks på Slotsholmen, en udbygning der på afgørende vis vil skabe helt nye publikumsfaciliteter og gøre bibliotekets samlinger langt mere tilgængelige og synlige.

I øjeblikket findes kun én overfyldt læsesal. I forslaget indgår en række nye speciallæsesale og studierum med egnede forhold for benyttelsen af materialerne samt udstillingslokaler til præsentation af bibliotekets enestående

Havnefronten ud for Det kongelige Bibliotek i dag; ud mod Christians Brygge ligger tilbygningen fra 1968. Mellem denne og kajkanten er der mulighed for yderligere udvidelse af biblioteket.

samlinger af kort, billeder, håndskrifter - også orientalske og judaistiske -, noder, bøger og andre materialer.

Samlingerne fylder omkring 100 km. Den danske nationale litteratur fylder alene mere end 20 km. De øvrige 80 km rummer samlinger af udenlandske bogskatte samt enestående samlinger af håndskrifter, kort og billeder fra så at sige enhver tidsalder og fra enhver verdensdel.

Danmarks hukommelse har man med rette kaldt Det kongelige Bibliotek.

Dels i kraft af den danske bogproduktion - et vægtigt udtryk for landets viden og selvforståelse -, dels i kraft af store udenlandske samlinger, der viser rækkevidden af Danmarks internationale horisont på de områder, der dækkes af biblioteket, i kort begreb de humanistiske og samfundsvidenskabelige fag.

Arbejdsgruppens forslag kommer til at koste ca. 1/2 milliard. Halvdelen går til opførelse af en moderne biblioteksbygning på havnefronten, som helt er rettet mod at gøre samlingerne tilgængelige for publikum. Den anden halvdel skal benyttes til bygning af et centralmagasin i tilknytning til Kø-

benhavns Universitet på Amager, således at samlingernes videre eksistens, der er stærkt truet af de nuværende forhold, kan sikres.

Kulturministeren skrev i sin pressemeddelelse om projektet: "I den kulturpolitiske debat i Danmark er der et område, som ofte må nøjes med mindre offentlig bevågenhed: de store kulturinstitutioner, der har den meget vigtige opgave at sikre og opbevare vores kulturarv i dag og i fremtiden. Det kongelige Bibliotek, som er blevet kaldt "Danmarks hukommelse", er en hovedhjørnesten, når denne opgave skal løses. Derfor er det vigtigt at få skabt ordentlige fysiske rammer for biblioteksvirksomheden. I første række må en løsning af bibliotekets dårlige magasinforhold trænge sig på. Derefter må vi se, hvad vi kan gøre for at forbedre forholdene for publikum og de ansatte. Kulturministeriet vil prioritere den opgave højt i de kommende år".

Fremtidsprojektet blev vel modtaget i offentligheden, ved mere end en snes artikler i dagblade, 5 radiointerviews, og ikke mindst ved 3 lederartikler i store dagblade, der alle positivt og varmt støtter projektet. To heraf i aviser uden for hovedstadsområdet, hvilket understreger, at Det kongelige Bibliotek er en national institution af betydning for hele landet.

Bibliotekets mål er klart: Inden år 2000 skal begge dele af det samlede projekt stå klart, såvel Havnefrontsudbygningen som opførelsen af centralmagasinet med tilhørende universitetsbiblioteksfaciliteter i tilknytning til Københavns Universitet, Amager.

Moderniseringsprojektets arbejdsgruppers anstrengelser har resulteret i 3 rapporter:

Det kongelige Bibliotek i fremtiden. Fysiske udbygningsbehov og byggemuligheder. Udarb. af Moderniseringsprojektets Arbejdsgruppe 1. Kbh. Det kongelige Bibliotek. 1987 [Offentliggjort maj 1989]. 113 s. + bilag. III. (Modernisering i historiske rammer 1). ISBN 87-7023-617-8. Kr. 125,-

Bibliotek og universitet. Den fremtidige biblioteksbetjening af Københavns Universitets teologiske, samfundsvidenskabelige og humanistiske institutter. Udarb. af Moderniseringsprojektets Arbejdsgruppe 2. Kbh. Det kongelige Bibliotek. 1988. 81 + 33 s. (Modernisering i historiske rammer 2). ISBN 87-7023-559-7. Kr. 122,50

Det kongelige Bibliotek i forandring. Moderniseringsprojektet 1986-88. Udarb. af Moderniseringsprojektets Arbejdsgruppe 3. Kbh. Det kongelige Bibliotek. 1989. 368 s. (Modernisering i historiske rammer 3). ISBN 87-7023-562-7. Kr. 215,-

Rapporterne kan købes i bibliotekets garderobe eller bestilles gennem Forvalterafdelingen.

Danmarks Nationalbibliotek, Københavns Universitetsbibliotek, Danmarks Bogmuseum

Sammenlægning af Det kongelige Bibliotek og Universitetsbibliotekets 1. Afdeling.

I 1986-87 iværksattes inden for rammerne af regeringens program for modernisering af den statslige administration en langsigtet planlægning af Det kongelige Biblioteks fremtid, herunder forholdet mellem Det kongelige Bibliotek og Universitetsbibliotekets 1. Afdeling.

Efter Moderniseringsprojektets Arbejdsgruppe 2's betænkning, høringsrunden, indstillinger og memoranda til Kulturministeriet og en række spørgsmål fra Folketingets Kultur- og Forskningsudvalg traf kulturminister Ole Vig Jensen den 14. april 1989 beslutning om, at Det kongelige Bibliotek og Universitetsbibliotekets 1. Afdeling sammenlægges til én institution, der er Danmarks Nationalbibliotek, Københavns Universitetsbibliotek for de teologiske, humanistiske og samfundsvidenskabelige fagområder og Danmarks Bogmuseum.

Der er dels tale om en organisatorisk, men ikke fysisk sammenlægning af to ligeværdige institutioner, dels om en efterfølgende intern omstrukturering i henholdsvis nationalbiblioteks-, universitetsbiblioteks-, fælles publikums- og bevaringsfunktioner. Omstruktureringen vil foregå som en proces i den kommende tid under en helhedssynsvinkel: Hvordan løser vi bedst og mest rationelt vore opgaver i de kommende år på de vilkår, der er defineret af det politiske system? Processen er reciprok for begge gamle institutioner.

Nøgleordene er én fælles institution med organisatorisk profilerede hovedfunktioner, fysisk decentral betjeningsstruktur og samlingsplacering, for så vidt det indtil videre lader sig gøre inden for de fysiske rammer, den samlede institution for tiden råder over.

Nationalbibliotekerne i EF indgår et nyt samarbejde om CD-ROM-udvikling

22. juni 1989 lanceredes i London et stort teknologisk udviklingsprojekt, som Det kongelige Bibliotek som Danmarks Nationalbibliotek skal deltage i i samarbejde med *British Library*, London, *Bibliothèque Nationale*, Paris, *Deutsche Bibliothek*, Frankfurt am Main, *Koninklijke Bibliotheek* i Haag og *Biblioteca Nacional* i Lissabon.

Det drejer sig om udviklingen af et stort fælleseuropæisk system til søg-

ning af data om disse landes nationallitteratur på det nye teknologiske medium CD-ROM. Samarbejdet er resultatet af det første forsøg på inden for EF at producere og sprede data i en fælles form, som gør det muligt at søge på tværs af institutionelle og nationale grænser.

De seks nationalbiblioteker har i juni underskrevet en fælles kontrakt om udvikling og produktion af CD-ROM-produkter, der vil give adgang til millioner af nationalbibliografiske data, som hidtil kun har været lokalt tilgængelige.

Dette praktiske samarbejde er det første skridt på vejen imod en fælles handlingsplan inden for biblioteksområdet i EF, som er under behandling for tiden.

ERASMUS på Det kongelige Bibliotek

Som led i et ERASMUS-projekt har den spanske geograf Carme Montaner fra Institut Cartografic de Catalunya Cartoteca i Barcelona i maj måned gennemgået samlingens københavnskort fra 1800-1900. Carme Montaner arbejder på en afhandling, hvori hun sammenligner byudviklingen i Barcelona og København i det 19. århundrede på det tidspunkt, da byerne vokser uden for befæstningsværkerne.

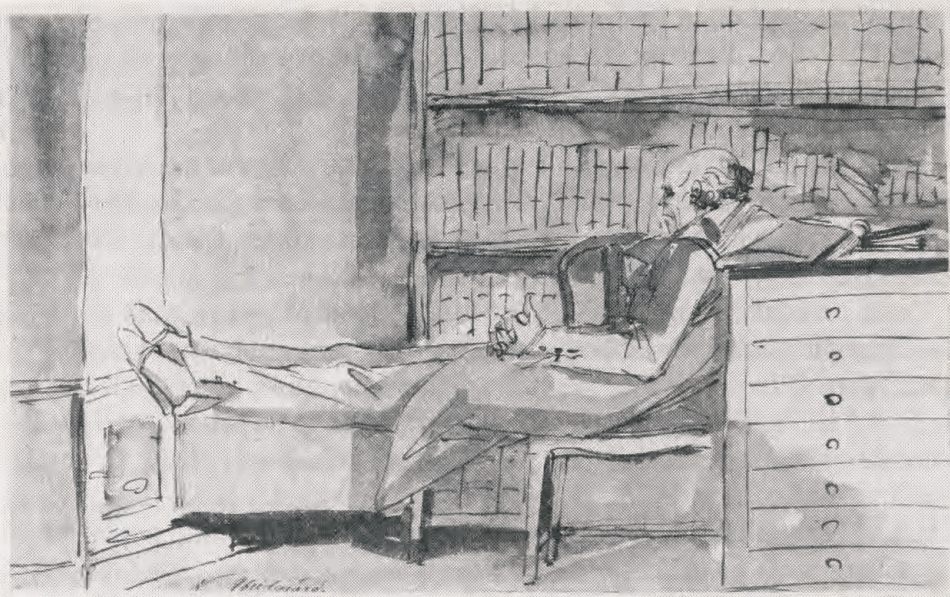
REX og skoleverdenen

Det kongelige Bibliotek har indgået en aftale med Landscentralen for undervisningsmidler om brug af REX i pædagogisk øjemed.

Landscentralen har fået en bevilling til et 3-årigt projekt, der skal gøre databaser tilgængelige for grundskolerne og gymnasierne på en sådan måde, at det bliver økonomisk overkommeligt for skolerne at tilslutte sig. Dette sker ved oprettelse af en gateway, som fra begyndelsen omfatter REX, Danmarks Statistik og Kemiinfo. Senere suppleres med andre baser.

REX bruges allerede nu i gymnasieverdenen, men med tilslutning til Landscentralens gateway vil det blive nemmere for både gymnasier og andre skoler at komme ind i basen. For Det kongelige Bibliotek er det derfor en anledning til at udbrede brugen af REX, uden at det kommer til at betyde øget pres på de eksisterende interne indgange.

Nicolai Abildgaard, tegnet ca. 1795 af Johan Tobias Sergel. - Bemærk 'sans-culotte'-bukserne.

Danmark og den franske revolution

I anledning af 200-året for den franske revolution i 1789 viste Det kongelige Bibliotek en omfattende udstilling om Danmark og revolutionen.

Nyheden om Bastillens fald den 14. juli 1789, som nåede Danmark ca. 14 dage senere, og de følgende dramatiske begivenheder udløste en almindelig begejstring. Man var overbevist om, at den franske sag - oprøret imod det gamle adelsvælde - var retfærdig, så meget mere som man med rette så en parallel mellem, hvad der skete Frankrig, og det der var sket i Danmark med stavnsbåndsløsningen året før, 1788.

Men først og fremmest lod man sig forføre af det veliscenesatte skuespil, som den franske revolution udviklede sig til, hvor politiske paroler, nye tøjmoder, revolutionære sange og et nyt symbolsprog gik op i en højere enhed. Ligesom i Frankrig hørtes Marseillaisen på gaderne i danske byer, og som i Paris lod man sig se i det nye revolutionære look med sans-culotte bukser, runde "frihedshatte" og løsthængende, upudret hår. "Franske abekatte" kaldte forfatteren Knud Lyne Rahbek den nye tids Jean de France'r, der dutede

Udstillingsåbningen blev overværet af Hans Kongelige Højhed Prins Henrik, der her ses med udstillingens redaktør, cand.mag Thorkild Kjærgaard.

hinanden, afskaffede titlerne og på enkel republikansk vis kaldte hinanden "borgere" eller "citoyens".

Kunsten modtog stærke påvirkninger fra Frankrig, og Nicolai Abildgaard, der i sine billeder fra 1790'erne gang på gang anvendte de franske farver og de revolutionære symboler, blev den måske betydeligste revolutionære kunstner uden for Frankrig.

I løbet af 1792-93 radikaliseredes den franske revolution. Den begyndte at gå ud over sit oprindelige grundlag og nærmede sig en form for socialisme. Dette førte i Frankrig til voldsomme indre konflikter. De antirevolutionære kræfter tog til, og med Napoleons magtovertagelse sidst i 1790'erne var revolutionen kvalt i Frankrig.

Også i Danmark, der var præget af voksende social ulighed og stigende fattigdom i underklassen, fandt de radikale politiske strømninger grobund, og i eftersommeren 1794 udbrød der for første gang strejker i København. Udsigterne til en social revolution rystede det danske borgerskab, og der øvedes et voldsomt politisk pres mod regeringen for at få isoleret de kræfter, som man frygtede ville få Kongens Nytorv til at flyde med blod inden længe. Først og fremmest ønskede man at få lukket munden på de revolutionære, hvilket lykkedes i 1799, hvor Malthe Conrad Bruun og P.A. Heiberg, to af revolutionens ivrigste fortalere, blev forvist fra Danmark, samtidig med at en ny, stærkt restriktiv presselov lukkede munden på dem, der var tilbage.

Udstillingen viste ved hjælp af bøger, aviser, manuskripter, billeder og andre genstande, hvordan den franske revolution blev modtaget i Danmark,

og hvorledes revolutionsmotivet senere er blevet anvendt. Udstillingen sluttede med et afsnit om teknologi, som viser, at det revolutionære Frankrig har påvirket os med andet end politiske og æstetiske ideer. Således er meter-systemet, som i Danmark for længst har fortrængt de gamle danske mål, tommer, alen og pund, et minde om revolutionens Frankrig.

Udstillingen var redigeret af cand. mag. Thorkild Kjærgaard med assistance af kunsthistorikeren, mag.art. Jens H. Knudsen.

I forbindelse med udstillingen udkom to bøger:

Thorkild Kjærgaard: *Danmark og den franske revolution/Le Danemark et la révolution française*. [Udstillingskatalog]. Kbh. Det kongelige Bibliotek. 1989. 125 s. Ill. ISBN 877023-376-4. Kr. 75,-

Fjorten billeder fra den franske revolution 1792-1799/Quatorze images de la révolution française 1792-1799. Af Johann Gottlieb Fridrich. Udg. af Thorkild Kjærgaard. Det kgl. Bibliotek og Poul Kristensens Forlag. 1989. [38 s.]. Ill. ISBN 87-7023-257-1. Kr. 120,-

Bøgerne er til salg i bibliotekets garderobe, eller kan bestilles gennem Forvalterafdelingen.

Udstillingen var også baggrund for en foredragsrække i løbet af sommeren. Emnerne var:

Myten om den franske revolution. - Prof., dr.phil. John Pedersen, Romansk Institut, Københavns Universitet;

Danmark og den franske revolution. - Forskningsstipendiat Thorkild Kjærgaard, Historisk Institut, Københavns Universitet;

Den franske revolution i litteraturen. - Lektor Merete Grevlund, Romansk Institut, Københavns Universitet;

Abildgaard og den franske revolution. - Amanuensis, lic.phil. Patrick Kragelund, Det danske Institut i Rom;

Den franske revolution og Europa. - Lektor Johny Leisner, Historisk Institut, Københavns Universitet.

Hans Bendix-tegninger registreres

Hans Bendix, der døde i december 1984, var i sine sidste to leveår stærkt optaget af at "beskikke sit bo". Han gennemgik sine notater og optegnelser, sine brevsamlinger og sine tegninger med henblik på at få mest muligt an-

bragt på de steder, der havde interesse af materialet og hvor flest mulig interesserede mennesker kunne få adgang til det.

Store og mindre samlinger gik til museer, foreninger og institutioner, også i Oslo og Stockholm. - Med i planen var også at gennemgå de mange skitser og "tegnede notater", der var selve arbejdsmaterialet til portrætter og illustrationer, samt de hundredevis af skuespiller- og ballettegninger, der ikke allerede var solgt eller foræret væk. Hans Bendix ville rydde op efter sig, som han sagde, og ikke besvære andre med ting, som hans kritiske øje mente var uden interesse.

Denne sidst fase nåede han ikke at gennemføre.

5.339 originaltegninger lå tilbage i kartoteksskabene - skitser fra rejser og oplevelser, mennesker og dyr - alt som optog ham i øjeblikket og eventuelt kunne bruges i senere sammenhænge - tegnede notater.

Håndskriftafdelingen på Det kongelige Bibliotek fik overladt en del skriftligt materiale og scrapbøger efter Hans Bendix og førstebibliotekar Svend Gissel hørte ved samme lejlighed om de mange efterladte tegninger. Ved samtaler med fru Karen Bendix og hendes tre døtre fik Håndskriftafdelingen løfte om at kunne overtage de mange tegninger under forudsætning af, at man kunne skaffe midler til et Hans Bendix-projekt - gående ud på en registrering af arbejder i familiens besiddelse - eventuelt fulgt op af en udstilling med eksempler fra Hans Bendix' mange interesseområder.

Det lykkedes at skaffe penge til et "pilot-projekt" ved fondsmidler fra Nationalbankens Jubilæumsfond og Augustinusfonden, hvorefter fru Karen Bendix forærede Det kongelige Biblioteks Håndskriftafdeling de 5.339 tegninger. Man kunne derefter gå i gang med registreringen.

Det kongelige Bibliotek er i tilslutning til dette arbejde med de mange tusinde tegninger stærkt interesseret i at få det størst mulige overblik over hele Hans Bendix' produktion gennem de mange år, hvor han i ord og streg fastholdt hele kulturudviklingen indenfor kunst og teater i Norden og i store dele af Europa. Derfor tillader vi os at anmode læsere, som ejer Hans Bendix-arbejder, at være så venlige at sende et par ord om art og antal af tegninger i privat eje - til Det kongelige Bibliotek, Håndskriftafdelingen, Postboks 2149, 1016 København K.

Forskningsbiblioteket i samfundet

Forskningsbiblioteket i samfundet hedder Det kongelige Biblioteks foredragsserie 1989-90.

Bibliotheksdirektor, professor, Dr. Dr. h.c. Paul Raabe, Herzog-August-Bibliothek, Wolfenbüttel, forelæste 4. april 1989 over emnet *Die Forschungsbibliothek als Forschungsinstitution*.

Professor Paul Raabe var i København for at studere H.C. Andersens brevveksling med familien Eisendecker - med henblik på udgivelse af samme - som findes på Det kongelige Bibliotek, og benyttede anledningen til at holde en række forelæsninger, bl.a. på Københavns Universitet.

Paul Raabe er en kendt tysk litteratur-, bog- og bibliotekshistoriker, der som chef for Herzog-August Bibliothek i Wolfenbüttel - Leibnitz' gamle bibliotek - siden 1968 i fortsættelse af sin forgænger Erhart Kästner har omformet et næsten "dødt" bibliotek til et moderne forskningscentrum baseret på rige, ældre samlinger og omfattende støtte fra private forskningsfonde.

Wolfenbüttel ligger lidt syd for Braunschweig; dens nyere historie begynder ligesom bibliotekets for 400 år siden med hertug Julius. Han indførte reformationen og grundlagde biblioteket. Sønnen Heinrich Julius samlede videre på bøger og håndskrifter og nåede til 4.000 bind. - I 1666 talte biblioteket 130.000 titler, og var datidens største.

I dag rummer samlingen ca. 700.000 bind, heraf 5.000 inkunabler; dertil kommer kort, portrætstik, flyveblade, musikaler og håndskrifter.

Biblioteket i Wolfenbüttel har ikke et universitets lærere og studerende at betjene, men er et egentligt forskningsbibliotek. Ved siden af "Biblioteksområdet", de afdelinger og funktioner, som kendes alle steder, har man "Området forskning og kultur", og institutionen omfatter arbejdssteder for renæssance, 17. århundrede, 18. århundrede, boghistorie; der er enkeltprojekter og en mængde kulturelle aktiviteter: seminarer, foredrag, koncerter, udstillinger. Og der udkommer et dusin bøger om året. Tyngdepunktet ligger i kulturhistoriske emner 1400-1800, og ikke blot humaniora.

Dertil kommer et forskningsprogram i form af stipendiatbesøg. Disse er ikke ensartet financerede. Nogle har stipendier fra forskellige nationale eller andre kilder, andre indbydes til at løse en bestemt opgave, og nogle har egentlig intet stipendium, men bor i byen eller i Braunschweig.

Tilføjelse til artiklen *Torben Nielsen* i Magasin, 1989, nr. 1

I MAGASIN, 4. årgang nr. 1, 1989, s. 7-16, bragte vi fhv. overbibliotekar Torben Niensens 'selvbiografi', men anførte ikke kilden. Den kommer her: Levnedsbetretning indgivet til Ordenskapitlet 1980.

Erhvervelser

Håndskriftafdelingen

Breve til Inge og Knud Sønderby, samt manuskripter af og tryk vedrørende Knud Sønderby.

Breve til Hanne (Johanne) Irgens fra Poul Wilhelm Arnisæus Irgens o.a. familiemedlemmer, dat. 14/1 - 23/3 1864.

Breve til Peder Hesselaa fra Jørgen Bukdahl, Christian Engelstoft (af denne også manuskript til Et Sagn om Fanden m.v.), Sara Fabricius (Cora Sandel) og Cai M. Woel.

Senere sognepræst N.C. Møllers notater fra forelæsninger i religionsfilosofi ved professorerne Hans Brøchner og Henrik Scharling, samt en "tør sild", lic.theol. L.W. Schat Petersen (1882); der er ligeledes notater fra forelæsninger i dogmatik.

Erik Lundings efterladte papirer. - Erik Lunding (1910-1981), der 1955 blev professor i Århus i tysk litteratur, var en original og dybtborende, men absolut ikke ukontroversiel forsker. Samlingen bidrager bl.a. til belysning af et af Lundings hovedværker, om den østrigske fortæller Adalbert Stifter, fra 1946.

Leif Panduro: Manuskripter til radiounderholdning, 1967-74.

Nogle papirer efterladt af Kierkegaard-eksperten, dr.phil. Jens Himmelstrup, dels en lille samling manuskripter, dels breve til J.H.; blandt manuskripterne må anføres Søren Kierkegaard - Aarene omkring 1840, bl. 1-218 (af 438), samt Terminologisk Register (til Søren Kierkegaards værker), tr. 1936, med rettelser og noter.

Morten Borup: Litterære optegnelser.

5.339 tegninger af Hans Bendix. (se omtale s. 66-67).

Der dukker stadig papirer op, som kan føjes til Håndskriftafdelingens store Martin Andersen Nexø-arkiv, nu manuskriptet til Jeanette - med forkortelser, rettelser og efterskrift ved Hans Kirk og Børge Houmann og titelblad skrevet af Johanna Nexø. - Som bekendt er der stor interesse for dette arkiv såvel her i landet som i udlandet; således modtager afdelingen på grund af dets eksistens jævnligt studiebesøg af forskere fra DDR.

En større samling breve fra Esther Aksel-Hansen, ansat ved gesandtskabet i Petrograd, fra tiden 1917-19. Vedlagt personalia og en rejseskildring fra Sovjet 1954 ved Jan Pilegaard-Hansen.

Maleren og grafikerens Aage Gitz-Johansens breve, skitsebøger og tryksager.

Disse to fotografier er fra et album "Danzig", 1927, af den polske fotograf Jan Bulhak (1876-

1950). - Erhvervet til Kort- og Billedafdelingen.

Et brev fra Tom Kristensen til kunstmaleren Einar Bøgh, dateret Riga 10/7 1931. Vedlagt tre breve fra Niels Viggo Bentzon til Ditten Bøgh.

Et blad fra sognepræst i Assens Niels Sass' stambog; Håndskriftafdelingen ejer i forvejen et fragment af denne stambog (15 blade), der strækker sig over årene 1629-57; Sass døde 1665 (se Vello Helk: Stambøger i Det kongelige Bibliotek før 1800, 1980, s. 83).

Dragon Hans Hansen, Taagerup: Optegnelses- og visebog fra ca. 1820.

Sognepræst J.C. Bendz: Efterretningfer om Rønninge og Rolfsted Sogne; manuskript, dateret 5/12 1818.

Højskoleforstander Hans Rosendal: Optegnelser. Vedlagt breve fra og til cand.jur. Erik Rosendal.

Breve fra historikeren Hans Gram og biskop Peder Hersleb til Jørgen Frans Hammershaimb (1688-1765), landfoged på Færøerne.

Ellen Hørups (1871-1953) dagbøger 1922-1951.

Supplement til Aage Hansens efterladte papirer: Trykforhold i stednavne; samt Aage Hansens og Svend Eegholm-Pedersen: Kartotek over Holbergs kilder - sidstnævnte er et vidnesbyrd om Det danske Sprog- og Litteraturselskabs mangeårige virke på Det kongelige Bibliotek, i dette tilfælde med Holberg-ordbogen.

Henrik Dams (1895-1976) efterladte papirer, et eksempel på, at Håndskriftafdelingen meget gerne tager imod store naturvidenskabsmænds papirer, omend de fleste erhvervelser ifølge sagens natur er af humanistisk karakter. En af grundene til, at naturvidenskabelige papirer tit bliver på den institution, der har frembragt dem, er naturligvis, at man i praksis fortsat har brug for dem; dette gælder f.eks. Niels Bohrs papirer på Niels Bohr Institutet.

Ludvig Bødtcher: Tre digte; hertil papirer vedrørende familierne Hornbeck, Lytken og Sanne.

Frejlif Olsen (1868-1936): Min Fængselsdagbog o.a. papirer. - Ekstrablads redaktør måtte afsone en fængselsstraf for injurier mod biskop Harald Ostenfeld.

Til slut skal det omtales, at Håndskriftafdelingen har erhvervet mikrofilm af San Cataldos gæstebøger ca. 1936-80, samt af Stockholm Kgl. Biblioteket C.78 (1545) indeholdende Eriks og Valdemars Sjællandske love i sammenarbejdet tekst, Jyske lovs foirtale og Sjællandske kirkelov.

Desuden har afdelingen erhvervet en række andre samlinger og enkelte papirer, samt mikrofilm. Opmærksomheden henledes på, at nogle af de ny erhvervede sager af forskellige årsager må holdes utilgængelige indtil videre.

Kort- og Billedafdelingen, Billedsamlingen

En mindre samling familiebilleder vedrørende slægterne Hoff, Høegh-Guldberg, m.v. Fra museumsdirektør, dr.phil. Arne Hoff.

En mindre samling billeder vedrørende familien Brummer. Fra fhv. sognepræst Tage Brummer.

En større samling ældre fotografier m.v. Fra Nationalmuseets audio-visuelle samlinger.

En større samling ældre danske og udenlandske postkort. Fra Lars Amnitzbøll.

Der er i perioden erhvervet fotografier taget af bl.a. følgende fotografer: Anders Askegaard, Per Bak Jensen, Bror Bernild, J. Bulhak, Witold Görka, John R. Johnsen, Lars Schwander, Erik Steffensen.

Personalia

Bibliotekar Lene Knudsen deltog 9. - 10. maj 1989 i BF's Internatmøde: Faglig stolthed = Farlig stolthed?

Førstebibliotekar Olga Porotnikoff deltog 11.-15 april 1989 i LIBER-konferencen i Madrid; deltog 7.-12. maj 1989 i ISO TC46-samling i Washington; deltog 17. maj i ISO-seminarer: SGML (Standard general mark-up language) og ODA (Office document administration) og 29. maj 1989 om Tegnsæt (Hvorledes jeg lærte min PC'er at spise blåbærgrød).

Førstebibliotekar Annika Salomonsen deltog 6.-7. april 1989 i møde i International Marc Network Steering Committee i British Library; deltog 17.-18. april 1989 i møde om CD-ROM i Amsterdam og Haag; deltog 25.-28. april i møde i European Library Automation Group i Zagreb; er udtrådt af styringsgruppen for NOSP efter indstilling fra Rigsbibliotekarembetet og DANDOK. Førstebibliotekar Harald von Hielmcrone, Statsbiblioteket, er blevet udpeget som den danske repræsentant i NOSP.

Førstebibliotekar Illa Steensgaard og bibliotekar Liwiria Wionczek deltog 7.-8. juni 1989 i Danmarks Forskningsbiblioteksforenings 12. årsmøde i Fåborg.